

De kunst van het veldspel

Chad Harbach

De kunst van het veldspel

Vertaald door Joris Vermeulen

2012
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

De vertaler ontving voor deze vertaling een werkbeurs van
het Nederlands Letterenfonds.

Hij bedankt Emile van de Louw en Seb Visser voor
hun speeltechnische en taalkundige assistentie op het vlak
van het honkbal.

Een aantal zinsneden uit *Moby Dick* van Herman Melville
is overgenomen uit de gelijknamige vertaling van Barber van de Pol
(Athenaeum - Polak & Van Gennep, Amsterdam 2009).

Copyright © 2011 Chad Harbach
Copyright Nederlandse vertaling © 2012 Joris Vermeulen
Oorspronkelijke titel *The Art of Fielding*
Oorspronkelijke uitgever Little, Brown and Company, New York
Omslagontwerp Studio Jan de Boer
Vormgeving binnenwerk CeevanWee, Amsterdam
Druk Bariet, Steenwijk
ISBN 978 90 234 6756 4
NUR 302

www.debezigebij.nl

Voor mijn familie

Lach dus, makkers, lach!
Zeg nee aan traan en gal.
De Harpooner, hij slaat,
En vlammen zal de bal.
– Strijdlied van Westish College

1

Het joch was Schwartz tijdens de wedstrijd niet opgevallen. Beter gezegd, Schwartz was hetzelfde opgevallen als alle anderen: dat hij de kleinste speler op het veld was, een schriel groentje van een korte stop, vlug te been maar zwak met de knuppel. Pas na afloop van de wedstrijd, toen het joch naar de zongeblikerde *diamond* terugkeerde om grondballen te oefenen, zag Schwartz de sierlijkheid waarvan al Henry's bewegingen waren doordrenkt.

Het was de tweede zondag in augustus, vlak voor Schwartz' tweede jaar op Westish College, dat kleine instituut in de holte van de honkbalhandschoen die Wisconsin is. Hij had de zomer doorgebracht in Chicago, waar hij vandaan kwam, en zijn Legion-team had daarnet een stel boerenkinkels uit South Dakota verslagen in de halve finale van een toernooi zonder naam. De nog geen honderd mensen op de tribune klapten lauwtjes nadat de laatste nul was gemaakt. Schwartz, die zich de hele dag ellendig had gevoeld van de hittekrampe, smeet zijn catchersmasker naar opzij en waagde zich aan een paar wankel passen in de richting van de dug-out. Duizelig gaf hij het op en liet zich in het zand vallen, waarna zijn enorme, pijnlijke rug zich mocht ontspannen tegen het gaashek. In technische zin was het avond, maar de zon brandde nog altijd gemeen fel. Sinds vrijdagavond had hij vijf wedstrijden gespeeld, en al die keren was hij in zijn zwarte catchers-tenuue geroosterd als een kever.

Zijn teamgenoten slingerden hun handschoenen in de dug-out en begaven zich naar de eetkraam. De finale zou over een half uur beginnen. Schwartz vond het afschuwelijk om de zwakste te zijn, degene die elk moment onderuit kon gaan, maar er viel niets aan te doen. Hij had er de hele zomer hard aan getrokken: iedere ochtend gewichtheffen, diensten van tien uur in de gieterij, iedere avond honkballen. En

dan nog dit helse weer. Hij had het toernooi moeten overslaan; morgenochtend vroeg begon op Westish de footballtraining, een oneindig heftiger sportieve inspanning, met zijn levensbedreigende sprints in korte broek en shirt met vullingen. Hij zou nu moeten liggen pitten, zijn knieën moeten ontzien, maar zijn teamgenoten hadden hem gesmeekt om te blijven. Nu zat hij opgesloten in dit aftandse honkbalstadion met aan de ene kant een schroothandel en aan de andere een sexshop, aan de snelweg even buiten Peoria. Als hij slim was liet hij de finale voor wat die was, reed de vijf uur noordwaarts terug naar de campus en meldde zich aan bij de Student Health Service voor een injectie met een pijnstillertje, om daarna wat te slapen. De gedachte aan Westish bood verlichting. Hij deed zijn ogen dicht en probeerde zijn krachten te hervinden.

Toen hij zijn ogen weer opendeed betrad de korte stop uit South Dakota in sukkeldraf het veld. Ter hoogte van de werpheuvel stroopte het joch het clubshirt van zijn bovenlijf en smet het naar opzij. Hij droeg een mouwloos hemd, had een ongelooflijke kippenborst en was op de blootliggende delen genadeloos verbrand. Zijn armen hadden dezelfde omtrek als Schwartz' duimen. Hij had zijn groene Legionpet verruild voor een verbleekte rode van de St. Louis Cardinals. War-rige asblonde krullen kwamen eronderuit. Hij leek veertien, op z'n hoogst vijftien, terwijl het toernooi een minimumleeftijd van zeven-tien hanteerde.

Tijdens de wedstrijd had Schwartz geconstateerd dat het joch te klein zou zijn om hoge, snel geworpen ballen te kunnen raken, dus vroeg hij om de ene na de andere *fastball*, strak bovenin. Pal voor de laatste had hij het joch verteld wat hij aangegooid zou krijgen, waaraan hij toevoegde: 'Want je raakt 'm toch niet.' Het joch haalde uit en miste, knarste met zijn tanden, draaide zich om voor de lange wandeling terug naar de dug-out. Net op dat moment zei Schwartz, extreem zacht, zodat het joch zou denken dat het uit zijn eigen brein kwam: 'Lulletje.' Het joch hield even in, kromde zijn schrielle schouders als was hij een kat, maar draaide zich niet om. Dat had nog nooit iemand gedaan.

Op het moment dat het joch op de plek van de korte stop arriveerde, daar waar het omgeploegde stuifzand lag, bleef hij staan en be-

gon te stuiteren op zijn tenen en snel met zijn ledematen te bewegen alsof hij zich wilde opwarmen. Hij sprong, danste, wiekte met zijn armen en verbrandde daarmee energie die hij niet hoorde te hebben. Hij had net zo veel wedstrijden in deze moordende hitte gespeeld als Schwartz.

Enkele ogenblikken later kuierde de coach van South Dakota het veld op met een knuppel in de ene hand en een verfemmer van twintig liter in de andere. Hij zette de emmer naast de thuisplaat en begon doelloos met de honkbalknuppel door de lucht te maaïen. Een ander teamlid van South Dakota sjokte met een identieke emmer naar het eerste honk en geeuwde verveeld. De coach reikte in zijn emmer, pikte er een bal uit en toonde hem aan de korte stop. Die knikte en boog enigszins door zijn knieën, met zijn handen vlak boven de grond.

Het joch gleed de eerste groundbal tegemoet, schepte de bal met een lui soort gratie in zijn handschoen, draaide om zijn as en wierp naar het eerste honk. Hoewel de bewegingen van het joch loom waren leek de bal met een explosie zijn vingertoppen te verlaten, te versnellen tijdens het oversteken van de diamond. Met het geluid van een geweer dat afgaat knalde hij bij de eerste honkman in de holte van diens handschoen. De coach sloeg een volgende bal, iets harder: dezelfde soepele gratie, dezelfde klank als van een gewerschot. Geïntrigeerd kwam Schwartz iets overeind. De eerste honkman ving iedere aangooi op borsthoogte zonder een moment zijn handschoen te hoeven verplaatsen en liet de ballen in de plastic emmer voor zijn voeten vallen.

De coach sloeg hardere ballen, verder het veld in – door het midden, diep richting buitenveld. Het joch stak ze de loef af. Een paar keer was Schwartz ervan overtuigd dat hij een sliding of een duik zou moeten maken, of dat de bal volslagen onbereikbaar was, maar hij wist ze stuk voor stuk met schijnbaar gemak te vangen. Hij leek niet sneller te bewegen dan elke andere korte stop van niveau, en toch verscheen hij plotseling op de juiste plek, feilloos, alsof hij ergens voelde waar de bal heen zou gaan. Of alsof de tijd alleen voor hem vertraagde.

Na elke bal nam hij snel weer zijn katachtige hurkzit aan, waarop de vingertoppen van zijn kleine handschoen over de verschroeide aar-

de schraapten. Een traag rollende bal onderschepte hij met de blote hand en vuurde hij op topsnelheid naar het eerste honk. Hij sprong hoog de lucht in om een wegdraaiende *line-drive* te bemachtigen. Het zweet droop van zijn wangen terwijl hij door de loodzware lucht sneed. Zelfs op topsnelheid keek hij laconiek, bijna verveeld uit zijn ogen, als een virtuoos die toonladders oefent. Hij was licht, een veder-gewicht. Waar het joch met zijn gedachten zat – of er überhaupt ge-dachten schuilgingen achter dat uitgestreken gezicht – Schwartz wist het niet. Hij herinnerde zich een versregel uit de poëziecolleges van professor Eglantine: ‘Niets drukt het uit, behalve God.’

Toen was de emmer van de coach leeg en die van de eerste honk-man vol en verlieten de drie mannen het veld zonder een woord te zeggen. Schwartz voelde zich bekocht. Hij wilde dat de voorstelling doorging. Hij wilde die kunnen terugspoelen zodat hij alles in slow-motion kon bekijken. Hij keek om zich heen, op zoek naar anderen die het ook hadden gezien – wilde op z’n minst één zo’n zalige blik kunnen uitwisselen met een getuige die net zo opgetogen was als hij – maar niemand had er aandacht aan besteed. De paar fans die geen verkoeling hadden gezocht met een glas bier of in de schaduw tuur-den wezenloos naar het schermje van hun mobiele telefoon. De teamgenoten van het joch stonden al op de parkeerplaats en knalden hun kofferbak dicht, ze hadden immers verloren.

Over een kwartier begon de wedstrijd. Schwartz, nog duizelig, krabbelde overeind. Hij had twee liter Gatorade nodig om de finale door te komen, daarna een koffie en een blikje pruimtabak voor de lange nachtelijke rit. Maar eerst zette hij koers naar de verste dug-out, waar het joch zijn spullen stond in te pakken. Onderweg bedacht hij wel wat hij zou zeggen. Zijn hele leven had Schwartz ernaar verlangd een uitzonderlijk, bovenaards talent te bezitten, een of andere unieke gave die de buitenwereld wel als geniaal móest bestempelen. Nu hij zo’n talent van dichtbij had gezien mocht dat hem niet ontglippen.

2

Henry Skrimshander stond in de rij in een opbollende marineblauw-ecru gestreepte tent, waar hij een kamer toegewezen zou krijgen. Het was de laatste week van augustus, amper drie weken nadat hij in Peoria kennis had gemaakt met Mike Schwartz. Hij had de hele nacht in de bus uit Lankton gezeten, de hengsels van zijn sporttassen lieten een X van zweet achter op zijn borstkas. Een glimlachende vrouw in een marineblauw T-shirt bedrukt met een bebaard mannengezicht vroeg hem zijn naam te spellen. Henry deed dat, met bonkend hart. Mike Schwartz had hem ervan verzekerd dat alles in kannen en kruiken was, maar iedere seconde die de vrouw glimlachend door haar uitdraaien bladerde bevestigde wat Henry diep in zijn hart al die tijd had geweten, wat nog eens werd benadrukt door het keurig onderhouden gazon en de grijze stenen gebouwen eromheen, de zon die net was opgekomen boven het dampende meer en de spiegelende glazen façade van de bibliotheek, het gestroomlijnde meisje in haar hemdje achter hem dat tiptoetsend op haar iPhone zo'n mondaine zucht slaakte dat Henry zich met geen mogelijkheid een voorstelling kon maken van haar bestaan: hij hoorde hier niet.

Zeventieneneenhalfjaar geleden was hij geboren in Lankton, South Dakota. Het was een stad met 43.000 inwoners die omgeven werd door zeeën van maïs. Zijn vader had een baan als metaalbewerker. Zijn moeder werkte parttime als röntgenlaborant in het All Saints. Zijn zusje, Sophie, zat in de tweede klas van Lankton High School.

Op Henry's negende verjaardag was zijn vader met hem naar de sportwinkel gegaan, waar hij te horen kreeg dat hij mocht uitkiezen wat hij wilde. Zijn keuze stond allang vast – in de winkel was maar één handschoen met de naam Aparicio Rodriguez in de palm gegraveerd – maar Henry nam zijn tijd, probeerde iedere handschoen uit, verbijs-

terd door alleen al het feit dat hij mocht k  zen. Destijds leek de handschoen hem reusachtig; tegenwoordig zat hij als gegoten, het ding was amper groter dan zijn linkerhand. Hij vond dat prettig, het vergrootte zijn voeling met de bal.

Wanneer hij terugkwam van wedstrijden in de Little League vroeg zijn moeder hem hoeveel fouten hij had gemaakt. ‘Zero!’ kraaide hij dan, waarbij hij een gebalde vuist in de palm van zijn geliefde handschoen ramde. Zijn moeder noemde het ding nog steeds zo – ‘Henry, doe Zero alsjeblieft weg!’ – en hij kromp gegeneerd ineen wanneer ze dat deed. Maar in de beschutting van zijn geest duidde hij hem nooit anders aan. Noch liet hij iemand anders Zero aanraken. Als Henry aan het einde van een inning toevallig op een honk stond, bedachten zijn teamgenoten zich wel twee keer voordat ze zijn pet en handschoen voor hem mee het veld op namen. ‘De handschoen is geen voorwerp in de gebruikelijke betekenis van het woord,’ zei Aparicio in *De kunst van het veldspel*. ‘De binnenvelder die afstand van hem doet, al is het in gedachten, begaat een basisfout.’

Henry fungeerde als korte stop, eeuwig en altijd als korte stop: de meest veeleisende plek op de diamond. Naar niemand werden zo veel groundballen geslagen als naar de korte stop, en bovendien moest die bij het werpen de grootste afstand naar het eerste honk overbruggen. Ook moest hij aan de bak bij een dubbelspel, het tweede honk afdekken bij steelpogingen, verhinderen dat lopers op het tweede honk zich ver van de plaat verwijderden, en ballen vanuit het buitenveld doorsturen. Werkelijk elke Little League-coach die Henry in zijn team had gekregen wees al na   n blik op hem naar het rechtsveld of het tweede honk. Of de coach wees helemaal nergens naar en haalde slechts zijn schouders op bij de constatering dat het lot hem dit deerniswekkende onderkruipsel had toegewezen, deze geboren bankzitter.

Henry, wiens leven verder zonder enige heldendaad verliep, was in dit opzicht heldhaftig: wat de coach ook zei of wat er ook uit diens wenkbrauwen sprak, Henry nam op een drafje de positie van de korte stop in, ramde zijn vuist in Zero en wachtte. Als de coach hem toeschreeuwde dat hij naar het tweede honk moest, naar het rechtsveld of naar mammie thuis, hij verroerde zich niet, hield zich oostindisch

doof, bleef maar rammen met die vuist. Uiteindelijk zou iemand een groundbal zijn kant uit slaan en zou hij laten zien wat hij kon.

Wat hij kon was *fielden*. Hij deed al zijn hele leven onderzoek naar de manier waarop de bal de knuppel verliet, de hoeken waarin en met welk effect, zodat hij van tevoren wist of hij naar rechts of naar links moest demarreren, of de bal die zijn kant uit kwam de hoogte in zou stuiten of laag over de grond zou zeilen. Altijd ving hij de bal feilloos op, altijd voerde hij een perfecte aangooi uit.

Desondanks gebeurde het soms dat de coach hem per se op het tweede honk wilde zetten of hem op de bank liet; zo schriel en meelijwekkend zag hij eruit. Maar na een aantal trainingen en wedstrijden – twee, twaalf of twintig, afhankelijk van hoe koppig de coach was – belandde hij waar hij thuishoorde, op de positie van de korte stop, en ebde zijn slechte humeur weg.

Bij zijn overstap naar de high school gebeurde ongeveer hetzelfde. Coach Hinterberg vertelde hem later dat hij oorspronkelijk van plan was hem tot het laatste kwartier van een selectiewedstrijd naar de bank te sturen. Tot hij Henry in een ooghoek met een duik een bloed-snelle line-drive uit de lucht zag plukken en, plat op zijn buik, de bal in zijn nek zag leggen om hem in de handen van de verblufte tweede honkman te slingeren: een dubbelspel. Het schoolteam telde dat jaar een extra speler, en de extra speler droeg een gloednieuwe, extra kleine jersey.

In de derde klas begon hij als korte stop van het schoolteam. Na elke wedstrijd vroeg ma Skrimshander hoeveel fouten hij had gemaakt, en zijn antwoord luidde altijd: ‘Zero’. Die zomer speelde hij in een team dat gesponsord werd door de lokale afdeling van het American Legion. Hij zorgde ervoor dat hij de weekends niet bij de Piggly Wiggly hoefde te werken, zodat hij kon meedoen aan toernooien. Eindelijk hoefde hij zich niet te bewijzen. Zijn teamgenoten en coach Hinterberg wisten dat hij, al sloeg hij geen homeruns – nooit ofte nimmer sloeg hij een homerun – hen toch hielp te winnen.

Maar halverwege zijn laatste schooljaar begon een zekere droefenis aan hem te knagen. Hij speelde beter dan ooit, maar iedere inning bracht hem weer iets dichterbij het eind. Hij koesterde geen hoop als student te kunnen honkballen. Coaches in het hoger onderwijs waren

net meisjes: hun ogen zochten meteen naar de grootste, meest volumineuze kerels, ongeacht wat die kerels in het echt presteerden. Neem nou Andy Tsade, de eerste honkman van Henry's zomerteam, die met een volledige beurs naar St. Paul State ging. Andy's armkracht was matig, zijn voetenwerk was slordig en hij keek altijd naar Henry voor tips hoe hij moest spelen. *De kunst van het veldspel* had hij nooit gelezen. Maar hij was groot en linkshandig en eens in de zo veel keer beukte hij er een over het hek. Op een dag beukte hij er een over het hek terwijl de coach van St. Paul toekeek, en daarom mocht hij nog vier jaar honkballen.

Henry's vader wilde dat hij bij hem in het bedrijf als metaalbewerker aan de slag ging; twee van zijn maten vertrokken eind dat jaar met pensioen. Henry antwoordde dat hij misschien maar een paar jaar naar Lankton Community College moest voor wat lessen boekhouden en accountancy. Een paar klasgenoten van hem gingen naar de universiteit, hun dromen achterna; anderen hadden geen dromen, zij namen een baan en dronken bier. Met geen van hen kon hij zich identificeren. Hij had altijd alleen maar willen honkballen.

Het toernooi in Peoria was het laatste van de zomer. Henry en zijn teamgenoten verloren in de halve finale van een team uit Chicago met reusachtige slagmannen. Na afloop nam hij op een drafje de positie van de korte stop weer in om zoals altijd vijftig groundballen te oefenen. Er viel niets meer te oefenen, hij had geen reden om te proberen zich te verbeteren, wat niet betekende dat hij dat niet wilde. Terwijl coach Hinterberg probeerde de bal langs hem heen te jagen zag Henry zijn bekende droombeeld: hij speelt als korte stop voor de St. Louis Cardinals tijdens de zevende wedstrijd van de World Series, tegen de Yankees in het Yankee Stadium, één punt voorsprong, twee spelers uit, volle honken. De laatste actie maken en de ultieme zege is binnen.

Terwijl hij Zero in zijn tas stopte greep een hand zijn schouder vast en draaide hem om. Hij stond oog in oog – of oog in hals, aangezien de ander langer was en spikes droeg – met de catcher van het team uit Chicago. Henry herkende hem meteen; tijdens de wedstrijd had hij Henry getipt over de pitch en hem toen uitgescholden. Hij had ook een homerun geslagen die via het midveld tien meter over het hek was gegaan. Nu richtte hij zijn grote, amberkleurige ogen intens vurig op Henry.

‘Ik ben blij dat ik je heb gevonden.’ De catcher haalde zijn enorme, bezwete hand van Henry’s schouder en bood hem aan. ‘Mike Schwartz.’

Het verwarde haar van Mike Schwartz stond alle kanten uit. Op zijn gezicht strepen zweet en zand. Door het zweet zakten de zwarte vegen *eye-black* van zijn jukbeenderen naar zijn forse baardstoppels.

‘Ik heb gezien hoe je die grondballen ving,’ zei hij. ‘Twee dingen vond ik indrukwekkend. Om te beginnen dat je er in deze hitte zo hard tegenaan ging. Jezus, ik kom amper vooruit. Da’s wat je noemt karakter.’

Henry haalde zijn schouders op. ‘Dat doe ik altijd na een wedstrijd.’

‘Ten tweede ben je een idioot goeie korte stop. Geweldige beginstappen, geweldige intuïtie. Van de helft van die ballen begrijp ik niet hoe je ze te pakken hebt gekregen. Waar speel je volgend jaar?’

‘Waar ik speel?’

‘Welke universiteit. Voor welke universiteit ga je honkballen?’

‘O.’ Beschaamd viel Henry even stil, zowel omdat hij de vraag niet meteen had begrepen als vanwege het antwoord dat hij moest geven. ‘Geen enkele.’

Een antwoord dat Mike Schwartz desondanks leek te bevallen. Hij knikte, krabde over de donkere stoppels op zijn kaak, glimlachte. ‘Dat had je gedacht.’

Schwartz vertelde Henry dat de Westish Harpooners al een ontelbaar aantal jaren speelden als dweilen, maar met Henry’s hulp konden ze een ommezwaai maken. Hij had het over offers brengen, passie, verlangens, aandacht voor details, de noodzaak om dag in dag uit te strijden als een kampioen. Woorden die Henry mooi vond klinken, als het lezen van Aparicio maar dan beter, want Schwartz stond daar pal voor zijn neus. Op de terugreis naar Lankton, op het krap bemeten klapstoeltje van coach Hinterbergs Dodge Ram, ervoer hij een soort leegte bij de gedachte dat hij vast nooit meer iets van de grote man zou horen, maar bij zijn thuiskomst lag er al een briefje op de keukentafel, in het meisjesachtige handschrift van Sophie: MIKE SHORTS BELLEN!

Drie dagen later, na drie lange gesprekken die hij stiekem met Mike

Schwartz had gevoerd terwijl zijn ouders aan het werk waren, begon Henry erin te geloven. 'Het gaat traag,' zei Schwartz. 'De complete studentenadministratie is op vakantie. Maar er zit beweging in. Vanochtend kreeg ik een kopie van je cijferlijst van de high school. Vooral natuurkunde zag er puik uit.'

'M'n cijferlijst?' vroeg Henry stomverbaasd. 'Hoe heb je dat voor elkaar gekregen?'

'Ik heb je school gebeld.'

Henry stond paf. Misschien lag het voor de hand: als je een cijferlijst wilt bel je naar de school in kwestie. Maar iemand als Schwartz was hij nog nooit tegengekomen, iemand die meteen actie ondernam om te krijgen wat hij wilde. Die avond tijdens het eten schraapte Henry zijn keel en vertelde zijn ouders over Westish College.

Zijn moeder keek verheugd. 'Dus die meneer Schwartz,' zei ze, 'is de honkbalcoach van die universiteit?'

'Eh... niet helemaal. Eerder een van de spelers.'

'O. Tja. Hm.' Zijn moeder probeerde verheugd te blijven kijken. 'En afgelopen zondag zag je hem voor het eerst? En nu dit allemaal? Het klinkt een beetje raar, moet ik zeggen.'

'Dat vind ik niet.' Zijn pa snoot zijn neus in zijn servet, met achterlating van de bekende veeg donker staalvijselsnot. 'Ik weet zeker dat ze op Westish College elke dollar moeten omdraaien. Ze douwen vrolijk een stuk of honderd goedgelovige sufferers in het honkbalteam, als die hun collegegeld maar betalen.'

Het was precies het angstige voorgevoel dat Henry met veel moeite had proberen te onderdrukken: dat het te mooi was om waar te zijn. Hij vermande zich met een slokje melk. 'Maar waarom zou Schwartz zich daar druk om maken?'

Jim Skrimshander gromde: 'Waarom zou iemand zich om wat dan ook druk maken?'

'Uit liefde,' zei Sophie. 'Hij houdt van Henry. Ze hangen de hele dag met elkaar aan de lijn, als twee tortelduifjes.'

'Je bent warm, Soph.' Hun pa schoof zijn stoel naar achteren en zette zijn bord op het aanrecht. 'Vanwege het geld. Zeker weten dat Mike Schwartz zijn deel van de poet krijgt. Duizend dollar per sufferd.'

Later die avond vatte Henry het gesprek voor Schwartz samen. 'Tsss,' zei Schwartz. 'Maak je niet druk. Hij draait wel bij.'

'Je kent m'n pa niet.'

'Hij draait wel bij.'

Toen Henry het hele weekend niets meer van Schwartz had gehoord werd hij chagrijnig en begon zich een sukkel te voelen dat hij zo veel hoop was gaan koesteren. Maar op maandagavond zette zijn pa na thuiskomst de zak met zijn lunch onaangeroerd in de koelkast.

'Voel je je wel goed, schat?' vroeg Henry's moeder.

'Ik ben buiten de deur gaan lunchen.'

'Wat leuk,' zei ze. Al die jaren was Henry vaak onder lunchtijd bij zijn vader langsgegaan; wat voor weer het ook was, de mannen zaten buiten op de bankjes met uitzicht op de straat, hun rug naar de zaak, van hun sandwiches te happen. 'Met de jongens?'

'Met Mike Schwartz.'

Henry keek naar Sophie – soms, als hij zelf niets wist uit te brengen, liet hij Sophie het woord voor hem doen. Ze keek net zo verbaasd als hij. 'Nee maar!' zei ze. 'Vertel op!'

'Rond de lunchpauze stapte hij bij de zaak naar binnen. Nam me mee naar Murdock.'

Een woord als 'perplex' is misschien nog niet krachtig of vreemd genoeg om Henry's reactie te omschrijven. Schwartz woonde in Chicago, achthonderd kilometer verderop, en hij had even aangeklopt bij de zaak? En Henry's pa meegenomen naar Murdock? En vervolgens was hij teruggedreden zonder Henry ook maar even een seintje te geven, laat staan dat hij was langsgeslagen om gedag te zeggen?

'Het is een bijzonder serieuze knul,' hoorde hij zijn vader zeggen.

'Serieus in de zin van: Henry kan naar Westish? Of serieus in de zin van: Henry kan niet naar Westish?'

'Henry kan doen wat ie wil. Niemand houdt hem tegen als hij naar Westish wil of naar waar dan ook. Mijn enige zorg...'

'Yes!' Sophie boog zich over de tafel en gaf haar broer een high five. 'Studeren!'

'... Is dat hij snapt waar ie aan begint. Westish is niet zomaar een universiteit. Het academisch niveau is hoog en honkbal is er een voltijs bezigheid. Wil Henry slagen...'

En Henry's vader, die zelden meer dan een paar woorden aaneenreeg, zeker op maandagavond, bleef het de rest van de maaltijd maar hebben over offers brengen, passie, verlangens, aandacht voor details, de noodzaak om dag in dag uit te strijden als een kampioen. Hij praatte net als Schwartz maar leek dat niet door te hebben, en eigenlijk klonk hij in veel opzichten ook als zichzelf, alleen dan veel breed-sprakiger en met, peinsde Henry, een ietwat positievere houding ten aanzien van de talenten van zijn zoon dan normaal. Terwijl zijn vader opstond om zijn bord naar het aanrecht te brengen klopte hij Henry op zijn schouder en glimlachte breed. 'Ik ben trots op je, menneke. Dit is een geweldige kans. Laat hem je niet ontglippen.'

Het is een wonder, dacht Henry. Mike Schwartz verricht wonderen. Vanaf die dag belde hij elke avond met Schwartz om plannen te maken, details uit te werken – maar nu deed hij het openlijk, in de woonkamer, terwijl zijn pa nooit ver weg was; met het geluid van de tv uit zat hij sigaretten rokend mee te luisteren en luidkeels commentaar te leveren. Soms vroeg Schwartz of hij Jim even kon spreken. Henry reikte zijn vader dan de telefoon aan, waarna zijn pa achter zijn bureau ging zitten om de belastingaangifte van de Skrimshanders te bekijken.

'Bedankt,' zei Henry in een sentimentele bui via de telefoon op de dag dat hij zijn busticket had gekocht. 'Dank je wel.'

't Was geen moeite, Skrim,' zei Schwartz. 'Morgen begint het football en krijg ik het druk. Probeer daarginds maar wat te acclimatiseren. Ik neem later weer contact met je op, oké?'

'Phumber 405,' zei de vrouw glimlachend. Ze drukte een sleutel en een plattegrond in zijn handen, wees naar links. 'Small Quad.'

Henry glipte via een koele passage tussen twee gebouwen door en belandde in een felverlicht, kleurrijk tafereel. Dit was Lankton CC niet: dit was een universiteit zoals je die in een film zag. De gebouwen waren in dezelfde stijl gebouwd: allemaal vier of vijf verdiepingen hoog en opgetrokken uit platte, grijze, verweerde stenen voorzien van diepliggende ramen en spitse zadeldaken. Op de fietsenrekken en de banken zat een verse laag marineblauwe verf. Twee lange jongens in een korte broek en op teenslippers, onderweg naar een openstaande

voordeur, bezweken bijna onder het gewicht van een reusachtige flatscreen-tv.

Een eekhoorn die uit een boom vloog knalde tegen het been van de jongen die achteruitliep – hij slaakte een gil en viel op zijn knieën, zodat zijn punt van de tv in de weelderige nieuwe zoden dook. De andere jongen lachte. De eekhoorn was allang weer weg. Vanuit een raam ergens in de hoogte klonken flarden vioolmuziek.

Henry vond Phumber Hall en nam de trap naar de bovenste verdieping. De deur met 405 erop stond op een kier die de klanken van piepknormuziek doorliet. Nerveus bleef Henry op de overloop staan. Hij wist niet hoeveel kamergenoten hij zou hebben, noch wat voor kamergenoten het zouden zijn, of wat voor componist hij daar hoorde. Voorzover hij zich enige concrete voorstelling van de studenten van Westish College had kunnen maken, waren het twaalfhonderd Mike Schwartzen geweest, enorm, mythisch en ernstig, en twaalfhonderd vrouwen met wie Mike Schwartz zou kunnen aanpappen: langbenig, bloedmooi, goed thuis in de klassieken. Eigenlijk was het allemaal te intimiderend voor woorden. Met zijn voet gaf hij een tikje tegen de deur.

In de kamer stonden twee identieke stalen bedden en twee identieke sets lichtkleurig houten meubilair: bureau, stoel, dressoir en boekenkast. Een van de bedden was netjes opgemaakt, met een riant turquoise dekbed en een overvloed aan donzige kussens. De andere matras was ontdaan van alle franje, afgezien van een lelijke okerkleurige vlek met ongeveer de afmetingen en de vorm van een mens. Beide boekenkasten waren al keurig voorzien van boeken op volgorde van auteur, van Achebe tot Tocqueville. De rest van de T tot en met de Z lag in stapels op de schouw. Henry liet zijn tassen op de okergele vlek ploffen en trok zijn aftandse exemplaar van Aparicio Rodriguez' *De kunst van het veldspel* uit een zak van zijn korte broek. *De kunst* was het enige boek dat Henry had meegenomen, het enige boek dat hij grondig had bestudeerd; plotseling bedacht hij dat dit weleens een vreselijke tekortkoming kon zijn. Hij wilde het net tussen Rochefoucauld en Roethke wrikken, toen – ziedaar – er al een exemplaar bleek te staan, fraai ingebonden met een nog vrijwel gave rug. Henry trok het eruit en bekeek het van alle kanten. Op het schutblad stonden,

prachtig gekalligrafeerd, de woorden OWEN DUNNE.

Henry had Aparicio in de nachtbus zitten lezen. Dat wil zeggen, hij had het boek opengeslagen op zijn schoot liggen terwijl de trieste lappen snelweg aan hem voorbijtrokken. In die fase van zijn leven betekende Aparicio lezen niet meer echt lezen, want hij kende het boek min of meer uit zijn hoofd. Hij kon naar een hoofdstuk bladeren, om het even welk, waarna de vormen van de korte, genummerde alinea's volstonden om zijn geheugen de juiste prikkel te geven. Zijn lippen mompelden de woorden terwijl zijn ogen zonder scherp te stellen de bladzijde langsgingen:

26. De korte stop is een bron van kalmte in het centrum van de verdediging. Hij straalt die kalmte uit en zijn ploeggenoten reageren erop.

59. Een grondbal fielden moet worden gezien als een handeling van generositeit en begrip. Men beweegt niet tegen de bal in maar met de bal mee. Slechte veldspelers halen uit naar de bal als was die een vijand. Hetgeen contraproductief werkt. De ware veldspeler laat de baan van de bal samenvallen met zijn eigen baan, waarbij de bal wordt omvat en het ik, die bron van alle leed en matige verdediging, vervliegt.

147. Werp vanuit de benen.

Aparicio speelde achttien seizoenen als korte stop bij de St. Louis Cardinals. Het jaar waarin Henry tien werd hield hij ermee op. Hij trad al na één stemronde toe tot de Hall of Fame en was de beste verdedigende korte stop ooit. Als honkballer had Henry zijn held zich tot in de details eigen gemaakt: van de glijdende, tweehandige beweging waarmee hij grondballen onderschepte, tot de manier waarop hij zijn pet ver omlaag trok om zijn ogen af te schermen, tot de drie tikjes die hij op zijn hart gaf voor hij het slagperk betrad. En natuurlijk het shirtnummer. Aparicio geloofde dat het cijfer 3 diepere betekenis had.

3. Er zijn drie stadia: gedachteloosheid. Gedachte. Terugkeer naar de gedachteloosheid.

33. Verwar het eerste niet met het derde stadium. Gedachteloosheid kan iedereen bereiken, ernaar terugkeren kunnen slechts zeer weinigen.

Toegegeven: De kunst telde veel zinnen en uitspraken die Henry nog niet begreep. De obscure passages van *De kunst* waren echter altijd zijn favoriete geweest, meer nog dan de gedetailleerde en buitengewoon nuttige beschrijvingen van, bijvoorbeeld, de manier om een honkloper dicht bij het tweede honk te houden ('flirten', noemde Aparicio dat), of adviezen over welke noppen te gebruiken op nat gras. Hoe frustrerend ze ook konden zijn, de obscure passages gaven Henry iets om naartoe te werken. Op een dag, zo droomde hij, zou hij voldoende speler zijn om ze open te breken en de verborgen wijsheid eruit te zuigen.

213. *De dood sanctioneert alles wat de atleet doet.*

De piep-knormuziek stierf weg. Henry werd gemompel gewaar dat afkomstig leek vanachter een gesloten deur in de hoek van de kamer. Aanvankelijk had hij die aangezien voor een kastdeur, maar nu hij zijn oor ertegenaan drukte hoorde hij het geruis van stromend water. Hij klopte zachtjes.

Geen reactie. Hij draaide aan de knop, en een doordringende kreet steeg op toen de deur iets hards raakte. Henry trok de deur weer dicht. Maar dat was een stomme zet – hij kon niet zomaar weglopen. Hij deed de deur opnieuw open, en weer raakte die iets hards.

'Au!' klonk het van de andere kant. 'Stop, alsjeblieft!'

De kamer bleek een badkamer te zijn, en op de zwart-wit geblokte tegelvloer lag iemand van ongeveer Henry's leeftijd met zijn handen om zijn hoofd geslagen. Hij had kortgeknipt, asblond haar en tussen de vingers van zijn kanariegele rubberen handschoenen door ontwaarde Henry een bloederige snee. De badkraan liep en naast de persoon op de vloer lag een tandenborstel met schuimend schoonmaakmiddel dat een korrelige substantie en een turquoise-zwarte kleur had. 'Gaat het?' vroeg Henry.

'Die voegen zijn goor.' De jongen ging rechtop zitten en wreef over zijn hoofd. 'Je zou verwachten dat ze de voegen van tijd tot tijd reinigen.' Zijn huid had de kleur van slappe koffie. Hij zette een bril met een draadmontuur op en monsterde Henry van top tot teen. 'Wie ben jij?'

'Ik ben Henry,' zei Henry.

‘Echt waar?’ De halvemaanvormige wenkbrauwen van de jongen gingen omhoog. ‘Weet je dat zeker?’

Henry keek naar de palm van zijn rechterhand, alsof daar een of ander onweerlegbaar bewijs van Henryheid te vinden viel. ‘Best wel.’

De jongen ging staan en schudde Henry hartelijk zwingelend de hand nadat hij zich had weten te ontdoen van een felgele handschoen. ‘Ik verwachtte iemand die groter was,’ legde hij uit. ‘Vanwege de honkbalfactor. Ik ben Owen Dunne. Ik ben je homoseksuele kamergenoot van gemengde komaf.’

Henry knikte op een manier die naar hij hoopte gepast was.

‘Oorspronkelijk zou ik deze kamer voor mij alleen hebben.’ Owen zwiepte met een hand door de lucht alsof hij een panorama ontvouwde. ‘Dat maakte deel uit van het prijzenpakket dat ik kreeg als winnaar van de Maria Westish Award. Ik heb er altijd van gedroomd op mezelf te wonen. Jij niet?’

Henry van zijn kant had er altijd van gedroomd samen te wonen met iemand die Aparicio’s boek in zijn kast had staan. ‘Doe je aan honkbal?’ vroeg hij, terwijl hij Owens ingebonden Kunst in zijn handen liet ronddraaien.

‘Ik heb op dat vlak wat aangefiedeld,’ zei Owen, waar hij ietwat mysterieus aan toevoegde: ‘Maar niet zoals jij.’

‘Wat bedoel je?’

‘Vorige week kreeg ik een telefoontje van rector Affenlight. Ben je bekend met zijn Sperm-Squeezers?’

Dat was Henry niet. Owen knikte begrijpend. ‘Dat verbaast me niets,’ zei hij. ‘Tegenwoordig leidt het onder academici een zieltoegend bestaan, maar op zijn vlak was het ooit een vruchtbaar – jawel! – werk. Rond m’n dertiende, veertiende was het een grote inspiratiebron voor me. Maar goed, rector Affenlight belde me bij mijn moeder thuis in San Jose met de mededeling dat een behoorlijk getalenteerde student was toegevoegd aan de lichterij eerstejaars, hetgeen, hoewel het uitstekend nieuws was voor de universiteit op zich, de afdeling Huisvesting voor problemen stelde. Aangezien ik als enige van onze lichterij een kamer voor mezelf had, vroeg de rector zich af of ik bereid was afstand te doen van een van de privileges die bij mijn beurs hoorden en een kamergenoot wilde dulden.’

‘Affenlight heeft een vlotte babbel,’ vervolgde Owen, ‘hij gaf zo hoog op over jou en, meer in abstracto, over de deugden van het kamergenootschap, dat ik bijna vergat te onderhandelen. Eerlijk gezegd vind ik de professionalisering van universitaire sport een nogal verachtelijk fenomeen. Maar als de directie bereid was die daar voor me te kopen’ – hij wees met een geel gehandschoende vinger naar de fraaie computer op zijn bureau – ‘en me een fikse boekentoelage toe te kennen, enkel om mij zo ver te krijgen m’n kamer met jou te delen, dan moet je aardig kunnen honkballen. Het zal me een eer zijn je af en toe een balletje toe te werpen.’

‘Ze geven je geld om mijn kamergenoot te zijn?’ vroeg Henry, die zo verbaasd en in de war was dat hij Owens aanbod nauwelijks hoorde. Wat kon Mike Schwartz in vredesnaam hebben gezegd of gedaan om een situatie te creëren waarin de rector magnificus van Westish mensen opbelde om hoog op te geven over hém? ‘Zou het onbeschoft zijn... ik bedoel... vind je het vervelend om te vertellen...?’

Owen haalde zijn schouders op. ‘Waarschijnlijk maar een fractie van wat ze jou betalen. Maar genoeg om dat kleed daar te kopen, en het is een kostbaar kleed, dus ga er alsjeblieft niet met je schoenen op staan. En genoeg voor een heel jaar eersteklas marihuana. Nu ja, misschien voor dit semester. Tot Halloween, in elk geval.’

Na die eerste ontmoeting sprak Henry Owen nauwelijks meer. Meestal rende Owen ’s middags de kamer binnen om bepaalde aantekeningenboekjes uit zijn schoudertas te halen en een aantal andere erin te stoppen, of zijn prachtige grijze trui mee te nemen en zijn prachtige rode trui ervoor in de plaats te leggen, om vervolgens weer naar buiten te rennen onder het slaken van één woord: ‘Repetitie.’ ‘Demonstratie.’ ‘Date.’ De luttele seconden dat Owen in de kamer was richtte Henry zich met al zijn aandacht op het studiemateriaal voor zijn neus, om het even welk, en knikte, om maar niet totaal overbodig en doelloos over te komen.

De date was met Jason Gomes, een vierdejaars die schitterde in alle toneelstukken van de campus. Al snel waren Owens aantekeningenboekjes en truien overgeheveld naar Jasons kamer. Wanneer Henry ’s ochtends naar college liep zag hij ze samen in het campuscafé zitten, Café Oo, Jason met zijn hand op die van Owen, nog in alle rust

aan hun espresso en hun boeken, waarvan sommige een Franse titel hadden. Wanneer Henry rond etenstijd in z'n eentje in een schaars verlichte nis van de mensa zijn best zat te doen om niet op te vallen en tegelijkertijd een tevreden indruk te maken, kwamen Owen en Jason binnenslenteren om een voorraadje fruit en crackers in te slaan waarmee ze de repetities konden doorkomen, en daar slenterden ze alweer naar buiten. Wanneer Henry na middernacht de rolgordijnen liet zakken om te gaan slapen, zag hij ze samen op de stoep aan de overkant een joint roken, waarbij Owen zijn hoofd op de schouder van zijn minnaar liet rusten. Ze hoefden zich niet druk te maken om eten of slaap, of die indruk maakten ze althans op Henry: ze waren te druk, te gelukkig voor dergelijke beslommeringen. Owen had een toneelstuk met drie akten geschreven, 'een soort neomarxistische *Macbeth* die zich afspeelt in een kantoor zonder scheidingswanden,' zoals hij het ooit had samengevat, en Jason speelde de hoofdrol.

Die herfst reed Jason een paar weekends naar zijn thuisfront in Chicago of een of ander buitengewest daarvan. Voor Henry waren die weekends een bron van opluchting en vreugde. Hij had een vriend, in elk geval tot zondagavond. Owen zat de hele ochtend in zijn Schots geruite pyjama te lezen en thee te drinken; soms rookte hij een joint of tuurde wezenloos naar het schermpje van zijn zwijgende BlackBerry, tot Henry voorzichtig nonchalant vroeg of hij zin had om te gaan lunchen. Owen wierp hem dan over zijn ronde brillenglazen een blik toe en zuchtte alsof Henry een lastig kind was. Maar zodra ze buiten in de herfstlucht stonden begon Owen – meestal nog in zijn pyjama met daaroverheen een trui – te praten, vragen te beantwoorden die Henry zelf nooit zou durven stellen. 'Ik vind het helemaal prima dat hij gaat,' zei hij dan met een zoveelste blik op zijn telefoon, die maar geen signaal liet horen. 'Ik vind het helemaal prima en heb er alle begrip voor. We hebben duidelijke afspraken gemaakt over wat acceptabel gedrag is, en ik ben er vrij zeker van dat hij die afspraken respecteert. We communiceren op een open, volwassen manier. En ik weet dat als ik mijn gang zou gaan, de ervaring een volslagen ander karakter zou krijgen.'

Henry, die begreep wie die 'hij' was maar niet veel meer, knikte peinzend.